

1. 2023 yılında yayımlanan Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın doğasıyla ilgili olarak A, C, D ve E seçeneklerinde verilen açıklamalar, doğrudur. Ancak B seçeneğinde verilen açıklama yanlıştır. Çünkü sosya l bilgiler dersi içeriği; birey, toplum, doğa, üretim, tüketim, kültür gibi birçok kavram dikkate alınarak düzenlenmiştir.

Cevap B

2. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın amaçları aşağıdaki gibidir:
1. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak vatanını ve milletini seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, millî bilince sahip birer vatandaş olarak yetişmeleri,
 2. Atatürk ilke ve inkılaplarının, Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasındaki yerini kavrayıp demokratik, laik, millî ve çağdaş değerleri yaşatmaya istekli olmaları,
 3. Hukuk kurallarının herkes için bağlayıcı olduğunu, tüm kişi ve kuruluşların yasalar önünde eşit olduğunu gerekçeleriyle bilmeleri,
 4. Türk kültürünü ve tarihini oluşturan temel öge ve süreçleri kavrayarak millî bilincin oluşmasını sağlayan kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi gerektiğini kabul etmeleri,
 5. Yaşadığı çevre ile dünyanın genel coğrafi özelliklerini tanıyarak insan ile çevre arasındaki etkileşimi açıklamaları ve mekân algılama becerilerini geliştirmeleri,
 6. Doğal çevrenin ve kaynakların sınırlılığının farkına varıp çevre duyarlılığı içerisinde doğal kaynakları korumaya çalışmaları ve sürdürülebilir bir çevre anlayışına sahip olmaları,
 7. Doğru ve güvenilir bilgiye ulaşma yollarını bilen bireyler olarak eleştirel düşünme becerisine sahip olmaları,
 8. Ekonominin temel kavramlarını anlayarak kalkınmada ve uluslararası ekonomik ilişkilerde millî ekonominin yerini kavramaları,
 9. Çalışmanın toplumsal yaşamdaki önemine ve her mesleğin gerekli ve saygın olduğuna inanmaları,
 10. Farklı dönem ve mekânlara ait tarihsel kanıtları sorgulayarak insanlar, nesneler, olaylar ve olgular arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirlemeleri, değışim ve sürekliliğı algılamaları,
 11. Bilim ve teknolojinin gelişim sürecini ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgi ve iletişim teknolojilerini bilinçli kullanmaları,
 12. Bilimsel düşünmeyi temel alarak bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretmede bilimsel ahlakı gözetmeleri,

13. Toplumsal ilişkileri düzenlemek ve karşılaştığı sorunları çözmek için temel iletişim becerileri ile sosyal bilimlerin temel kavram ve yöntemlerini kullanabilmeleri,
14. Katılımın önemine inanmaları, kişisel ve toplumsal sorunların çözümü için görüşler belirtmeleri,
15. İnsan hakları, ulusal egemenlik, demokrasi, laiklik, cumhuriyet kavramlarının tarihsel süreçlerini ve günümüz Türkiye'si üzerindeki etkilerini kavrayarak yaşamını demokratik kurallara göre düzenlemeleri,
16. Millî, manevi değerleri ile evrensel değerleri benimseyerek erdemli insan olmanın önemini ve yollarını bilmeleri,
17. Ülkesini ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlılık göstermeleri,
18. Özgür birer birey olarak fiziksel, duygusal özelliklerinin; ilgi, istek ve yeteneklerinin farkına varması amaçlanmaktadır.

Dolayısıyla sorunun doğru cevabı, "I, II, III ve IV" olacaktır.

Cevap E

3. "Etkin Vatandaşlık" öğrenme alanı sosyoloji, siyaset bilimi ve hukuk çerçevesinde etkin vatandaşlık kavramına odaklanmaktadır. Öğrencilerin, grup, kurum ve sosyal örgütlerin nasıl oluştuğunu; onları etkileyen ve kontrol eden mekanizmaları; bunların bireyleri ve kültürü nasıl etkileyip kontrol ettiklerini ve varlıklarını nasıl sürdürüp değıştirdiklerini bilmesi önemlidir. Bu konuda elde edilen bilgiler ışığında, öğrenciler "Toplumumuzda ve diğ er toplumlarda grupların, kurumların ve sosyal örgütlerin rolü nedir? Grup, kurum ve sosyal örgütlerden ben nasıl etkileniyorum? Grup, kurum ve sosyal örgütler nasıl değışir? Bu değışikliklerde benim rolüm nedir?" sorularına cevap verebilmelidir. Toplum yaşamında doğacak sorunların en önemli güvencesi olarak örgütlü bir devlet gücünün varlığını kavrarlar. Toplumsal sorunların nasıl çözüldüğünü ve düzenin nasıl sağlandığını anlayarak egemenliğin kaynağının millete dayandığı yönetimlerde, birey haklarının ve toplum düzeninin nasıl korunduğunu fark ederler. Toplumsal hizmetlere ve değışik resmî etkinliklere katılma yollarını öğrenerek yönetimi etkilemek için hangi demokratik yolların olduğunu kavrarlar.

Dolayısıyla sorunun doğru cevabı, "Hukuk kurallarının herkes için bağlayıcı olduğunu, tüm kişi ve kuruluşların yasalar önünde eşit olduğunu gerekçeleriyle bilmeleri" olacaktır.

Cevap A

4. 2023 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın temelinde "Sosyal bilimler olarak sosyal bilgiler" ve "yansıtıcı düşünme olarak sosyal bilgiler" anlayışlarına önem verilmelidir. Öğrencilere, sosyal bilimcilerin (coğrafyacının, tarihçinin vb.) kullandıkları bilimsel yöntemler sezdirilmelidir. Okulun içindeki ve dışındaki olaylardan yararlanılarak öğrenciler sık sık gerçek hayat problemleri ve çelişkili durumlarla karşılaştırılmalı ve karşılaştıkları sosyal problemler üzerine yansıtıcı düşünceleri sağlanmalıdır.

Cevap E

5. Sorunun doğru cevabı, "Yansıtıcı düşünme olarak sosyal bilgiler" olacaktır. Çünkü yansıtıcı gözlem olarak sosyal bilgiler yaklaşımında öğrencilere ele alınan kazanımla ilgili olarak toplumsal bir problem durumu verilir. Öğrenciler, kendilerine verilen problem durumunu bilimsel süreci ve yaratıcı-eleştirel gibi üst düzey zihinsel becerilerini kullanarak çözüm yolları üretirler. Ürettikleri çözüm yollarını günlük yaşama aktarıp kullanırlar.

Cevap D

6. 2023 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın organizasyon yapısında yer alan durumlar aşağıdaki gibidir:

- Programın genel amaçları
- Değerler
- Beceriler
- Kavramlar
- Öğrenme alanları
- Kazanımlar

Dolayısıyla sorunun doğru cevabı, "Üniteler" olacaktır.

Cevap C

7. 2023 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yer alan öğrenme alanları sırasıyla aşağıdaki gibidir:

- Birey ve Toplum
- Kültür ve Miras
- İnsanlar, Yerler ve Çevreler
- Bilim, Teknoloji ve Toplum
- Üretim, Dağıtım ve Tüketim
- Etkin Vatandaşlık
- Küresel Bağlantılar

Dolayısıyla sorunun doğru cevabı, "Güç, Yönetim ve Toplum" olacaktır.

Cevap D

8. 2023 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yer alan numaralandırma sistemi aşağıdaki gibidir:

SB: Dersin adı/kodu

4: Sınıf düzeyi

6: Öğrenme alanı numarası

1: Kazanım numarası

Çocuk olarak sahip olduğu haklara örnekler verir. (Kazanım)

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'deki maddeler ele alınır. (Kazanım açıklaması)

Dolayısıyla altı çizili olan öge, "Öğrenme alanı numarası" olacaktır.

Cevap C

9. Özellikleri verilen öğrenme alanı, "Birey ve Toplum" olacaktır. Çünkü temel olarak "ben" ve "biz" olma süreçlerini içeren bu öğrenme alanında sosyal bilimlerden psikoloji, sosyoloji ve sosyal psikolojiye odaklanılmakla birlikte disiplinler arası bir yaklaşım da benimsenmiştir. Buna göre öğrenciler, "ben" ve "biz" olma süreçlerini etkileyen mekânsal, tarihî ve kültürel faktörleri de değerlendirme imkânı bulacaklardır.

Cevap A

10. Soruda verilen kazanımların ilişkili olduğu öğrenme alanı, "Üretim, Dağıtım ve Tüketim" olacaktır. Çünkü bu öğrenme alanında öğrencilere edindirecek kazanımlar ve bu kazanımların açıklamaları aşağıdaki gibidir:

SB.4.5.1. İstek ve ihtiyaçlarını ayırt ederek ikisi arasında bilinçli seçimler yapar.

- Kaynakların sınırlılığı, fayda ve maliyet dengesi göz önüne alınacaktır.
- İstek ve ihtiyaçların birbirinden farklı olduğu vurgulanır.

SB.4.5.2. Ailesi ve yakın çevresindeki başlıca ekonomik faaliyetleri tanıır.

- Gelir, gider, bütçe, üretim, dağıtım, tüketim ve meslek gibi kavramları kullanarak öğrencinin yakın çevresindeki ekonomik faaliyetleri gözlemlemesi ve raporlaştırması sağlanır.

SB.4.5.3. Sorumluluk sahibi bir birey olarak bilinçli tüketici davranışları sergiler.

SB.4.5.4. Kendine ait örnek bir bütçe oluşturur.

- Öğrencinin ailesi ile beraber örnek bir bütçe miktarı üzerinden gelir gider tablosu oluşturması sağlanır.

- Yöresel ve sosyo-ekonomik şartlar ile ailelerin gelir düzeyleri dikkate alınır.

SB.4.5.5. Çevresindeki kaynakları israf etmeden kullanır.

- Sahip olduğu kaynakları bilinçli kullanarak tasarrufta bulunması gerektiği vurgulanır.

Cevap B

- 11. 4. sınıf sosyal bilgiler dersinde “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanında öğrencilere edindirilmesi amaçlanan beceriler aşağıdaki gibidir:**

- Mekanı algılama
 - Harita kullanma
 - Konum analizi
 - Tablo, grafik, diyagram çizme ve yorumlama
- Dolayısıyla sorunun doğru cevabı, “I, II, III ve IV” olacaktır.

Cevap E

- 12. 4. sınıf sosyal bilgiler dersinde “Birey ve Toplum” öğrenme alanında öğrencilere edindirilmesi amaçlanan değerler aşağıdaki gibidir:**

- Sorumluluk
- Saygı

Dolayısıyla sorunun doğru cevabı, “Sorumluluk” olacaktır.

Cevap C

- 13. Sorunun doğru cevabı, sosyal katılım beceridir. Çünkü sosyal katılım;**

- Kendisini, yakın çevresini etkileyen konularda bilgi sahibi olma,
- Birbirlerinin ihtiyaçlarını karşılamak için insanlar arasındaki ortak ilişkiyi tanıma,
- Bireyler, gruplar ve toplumun ihtiyaçlarını karşılamak için bireyler, gruplar, kurumlar ve sosyal örgütler arasındaki ilişkiyi tanıma,
- Farklı grup ve durumların dinamiklerine uyma, gibi alt basamakları içerir.

Cevap B

- 14. Öğretmenin verilen süreçte uyguladığı öğretim tekniği, sözlü tarihtir. Çünkü sözlü tarih, bir dönemi yaşayan ya da bir döneme tanıklık eden kişi ya da kişilerden sorular yardımıyla bilgiler edinilmesini sağlayan bir uygulamadır.**

Cevap A

- 15. Sorunun doğru cevabı, “Ahlaki muhakeme” olacaktır. Çünkü ahlaki muhakeme, öğrencilerin değerleri zıtlıklar ve çelişkili durumlar üzerinden akıl yürüterek öğrenmesidir.**

Cevap A

- 16. Sorunun doğru cevabı, “Finansal okuryazarlık” olacaktır. Çünkü finansal okuryazarlık gelirinize/bütçenizle ilgili bilgi sahibi olmak ve onu etkin bir şekilde yönetebilmeyi ifade eder. Finansal okuryazarlık, kişinin gelirini akıllıca finansa edebilmesinin yanı sıra, doğru yatırım ve tasarruflara yönebilmesini sağlar. Finansal Okuryazar Olmak İsteyen Kişiler Nelere Dikkat Etmelidir?**

- Gelirin bir kısmı mutlaka tasarrufa ayrılmalı,
- Harcamalar yazılarak ödeme planı yapılmalı,
- Kesinlikle gelirden fazla harcama yapılmamalı,
- Finansal planlar uzun vadeli ve gerçekçi olmalı,
- Bütçe planı senelik yapılmalı,
- Hanedeki harcamalar kontrol altına alınmalı,
- Çocuklar da ev bütçesini konuşulurken konuya dahil edilmeli,
- Maddi durumumuz ne olursa olsun tasarruflu olmayı bir alışkanlık haline getirmeliyiz.

Cevap C

- 17. Soruda verilen düşünceler incelenecek olursa;**

- **Deniz:** Ben özellikle gitar çalma konusunda oldukça iyiyim. (Bu durum, yetenek ile açıklanır.)
- **Derin:** Ben hayvanlarla ilgili kitap okumayı ve belgesel izlemeyi çok seviyorum. (Bu durum, ilgi ile açıklanır.)
- **Ozan:** Ben oyun oynadıktan sonra mutlaka su içmek istiyorum. (Bu durum, ihtiyaç ile açıklanır.)

Dolayısıyla dikkate alınan kazanım, “Bireysel ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerini tanıma” olacaktır.

Cevap E

18. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitimi'nin Genel Amaçları ile Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanan Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilerin:

1. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak vatanını ve milletini seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, millî bilince sahip, lâik, demokratik, millî, manevi ve bunlarla uyumlu evrensel değerleri yaşatmaya istekli etkin vatandaşlar olarak yetişmeleri,
2. Kendini tanıyan ve gelişime açık bireyler olarak toplumsal rollerine ilişkin bilgi sahibi olmaları ve toplumsal birliğin sürdürülmesine katkıda bulunmaları,
3. Etkili iletişim becerilerine sahip olmaları ve toplumsal birliğin sürdürülmesine yönelik olumlu iletişim becerileri geliştirmeleri,
4. Yaşadığı çevrenin ve ülkemizin doğal çevre özelliklerini tanımaları, doğa ve insan arasındaki etkileşimi çözümlemeleri ve doğal kaynakları koruma sorumluluğuna sahip olmaları,
5. Sürdürülebilir bir yaşam için yerelden küresele insanın doğal ve beşerî çevre etkileşimini sorgulamaları,
6. Ülkemizde afetlerin etkilerinin azaltılması konusunda yapılması gerekenlere ilişkin öngöründe bulunmaları,
7. Ülkemizin bölgesel ve küresel sorunların çözümünde üstlendiği rolün önemini yorumlamaları,
8. Türk milletinin insanlığın ortak mirasına katkılarını, Türk tarihini, kültürünü, millî ve manevi değerlerimizi bilen ve yaşayan ortak kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi konusunda sorumluluk sahibi bireyler olmaları,
9. Türk tarihinin geçmişten bugüne taşıdığı devlet geleneğinin bugünkü Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli olduğuna ilişkin çıkarımda bulunmaları,
10. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda bir lider olarak Atatürk'ün ve Türk milletinin gösterdiği fedakârlık ve dayanışmadan yola çıkarak millî birliğin önemine yönelik çıkarımda bulunmaları,
11. Cumhuriyetin Türk milletine siyasi, sosyal ve kültürel katkılarını yorumlamaları
12. Demokratik katılımın öneminin farkında olmaları, yakın çevrelerinden başlayarak demokratik katılım süreçlerini deneyimlemeleri,
13. Demokratik katılımın gerekliliğinin farkında olmaları ve yakın çevrelerinden başlayarak demokratik katılım süreçlerini geliştirmeleri,
14. Ekonominin temel kavramlarından yola çıkarak ekonomik faaliyetler ve üretimin millî kalkınmadaki rolünü çözümlemeleri,
15. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin toplumsal hayata etkilerini değişim ve süreklilik açısından yorumlayabilmeleri,

16. Sosyal bilimlere ilişkin metodolojik bilgiye sahip bireyler olarak toplumsal sorunlara ilişkin strateji ve çözüm üretmeleri,
17. Toplumsal sorunlara yönelik sosyal bilimlerin araştırma ve inceleme yöntemlerini kullanarak fikir ve çözüm üretmeleri,
18. Öğrenme ve araştırma süreçlerinde bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanmaları ve dijital ortamlarda güvenlik ve gizliliğe ilişkin farkındalık kazanmaları amaçlanmaktadır.

Soruda verilen I-II ve III. Öncüller 2024 TYMM Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda yer alan amaçlardır.

Cevap E

19. SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Bu öğretim programının uygulanması sürecinde şu hususlara dikkat edilmelidir:

1. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda öğretim programlarının temel öğeleri, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni'nin benimsediği ilke ve yaklaşımlarla bu modelin bileşenlerine göre şekillendirilmiştir. "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni" Sosyal Bilgiler Dersi'nin öğrenme-öğretme süreçlerinin planlanması, öğrenme-öğretme uygulama ve yaşantılarının tasarlanması, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin planlanması ile hazırlanacak materyal ve kitap yazım süreçleri için atıf kaynak olarak kullanılacaktır. Tüm eğitim ve öğretim süreçleri ile kitap ve materyallerin tasarım süreci "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metni"nde yer alan öğrenci profilinin gelişimini destekleyecek şekilde planlanmalı ve yürütülmelidir. Türkçemizin doğru ve etkili kullanılmasına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilmelidir.
2. Öğrencilerin etkin katılımının sağlandığı bir öğrenme ortamı ve düşüncelerin özgürce paylaşılabilmesi, sosyal- duygusal becerilerin gelişiminin desteklendiği olumlu bir sınıf iklimi oluşturulmalıdır.
3. Araştırma, inceleme ve sorgulama gibi bilimsel faaliyetler; disiplinler arası ve bağlam temelli bir yaklaşımla zümre öğretmenler kurulu tarafından planlanmalı ve işletilmelidir
4. Öğrenme alanlarının işleniş sırası ve öğrenme alanlarına ayrılan süre öğretim programında belirlenmiştir. Bu bağlamda zümre öğretmenleri derslerini planlarken öğrenci düzeylerini ve çevresel şartları dikkate almalıdır.

5. Sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerilerini içeren programlar arası bileşenler öğrenmenin anlamlı bir parçası hâline getirilmelidir. Öğretim programında yer alan sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler, okur-yazarlık becerileri ve eğilimler notla değerlendirilmemeli ancak uygun ölçme ve değerlendirme yöntemleri ile öğrencilerin bu alanlardaki gelişimleri takip edilmelidir.
6. Programda yer alan öğrenme-öğretme yaşantıları; öğrencilere bütüncül bir bakış açısı kazandıran, kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine hizmet eden, farklı öğretim strateji, yöntem ve teknikleri işe koştan, disiplinler arası ilişkileri görmeyi kolaylaştıran, ders içeriği ile uyumlu bütünlük becerilere yer verilerek kapsamlı bir çerçevede sunulmaktadır. Sosyal Bilgiler Dersi öğretim programının kademeli olarak uygulanmasından dolayı bu sınıflarda kademe başlangıcında alt kademe ile ilgili ön öğrenme eksiklikleri derslerin zümre öğretmenlerince tespit edilmeli, ilgili konu ve içeriğe yönelik ön öğrenme eksikliklerini giderici içerik ders yılı başında zümre toplantılarında karara bağlanarak uygulanmalıdır.
7. Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve öğrenme stilleri göz önünde bulundurularak öğrenme çıktılarıyla tutarlı olan farklı öğretim materyalleri yapılandırılmalı ve kullanılmalıdır. Öğretim materyalleri hazırlanırken zümre öğretmenleriyle ve diğer branşlarda çalışan öğretmenlerle iş birliği yapılmalıdır.
8. Öğretim programında yer alan öğrenme çıktıları, ortak metinde yer alan kavramsal beceriler ve alan becerileri kullanılarak oluşturulmuştur. Becerilere ait süreç bileşenleri, ilgili öğrenme alanı kapsamındaki içerik bilgisi ile birleştirilerek öğrenme çıktılarının süreç bileşenlerini oluşturmak üzere öğretim programında yeniden ifade edilmiştir.
9. Programda yer alan öğrenme çıktıları Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde yer alan beceriler ve bunlarla ilişkili süreç bileşenleri baz alınarak yazılmıştır. Bu modelde öğrenme çıktısına temel oluşturan kavramsal beceriler ve alan becerilerinin süreç bileşenlerinde ve becerilerin gerçekleşmesi için deneyimlenmesi gereken eylemlerde uyarlamalar yapılabilmektedir. Bu bağlamda öğrenme çıktısında "tarihsel empati" ifadesinin yerine "bakış açısı geliştirme", "sentezleme" ifadesinin yerine "özgün bir ürün oluşturma" gibi benzer/yakın anlamlı ifadeler kullanılmıştır. Aynı amaçla süreç bileşenlerinde yer alan "belirler, tespit eder, fark eder, tanımlar" yüklemelerinde uyarlamalar yapılmıştır. Ayrıca bazı durumlarda alan veya kavramsal becerilerin öğrenci seviyesi üzerinde olan süreç bileşenleri eksiltilerek kullanılmıştır. Öğre-

tim programının bazı çıktıları, sosyal katılım ve tarihsel empati gibi alan becerilerinin tüm bütünlük beceriler kullanılarak oluşturulmuştur. Bu durumda alt bütünlük becerilerin süreç bileşenleri ayrı ayrı yazılmamış, bu bütünlük beceriler birer süreç bileşenine dönüştürülerek kullanılmıştır.

10. Öğrenme kanıtları her öğrenciye özgü yetenek, ihtiyaç ve özel durumlar göz önünde bulundurularak, öğrenciyi merkeze alan ve öğrencinin aktif katılımını teşvik eden bir şekilde çeşitlendirilmiştir. Bilgi ve becerilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde öğrencilere ilgi çekici, günlük hayatla ilgili, yakın veya uzak çevrede karşılaşılabilecek problemlere dair görevler verilmeli; öğrenciye zamanında, yargılayıcı olmayan ve motive edici geri bildirimler sağlanmalıdır.
11. Farklılaştırma bölümünde ifade edilen içeriklere ders kitaplarında yer verilmeyecektir. Zenginleştirme ve destekleme uygulamaları, ihtiyaç hâlinde sınıftaki bireysel açıdan farklı özelliklere sahip öğrencilerin gereksinimlerine cevap verebilecek şekilde planlanmalıdır.
12. Program içeriğinde düşünce, eylem, kişilik özellikleri ve eserleriyle öne çıkan tarihî karakterlere vurgu yapılmaktadır. Öğrenme-öğretme uygulamalarında tarihî karakterlerin biyografileri verilirken ezberden kaçınılmalı, bu kişilerin söz konusu alana katkılarına ve ortaya koydukları eserlere vurgu yapılmalıdır.

Cevap E

20. 2024 TYMM Programı'nı incelediğimizde öğrenme alanları, öğrenme çıktıları, değerler ve sosyal duygusal öğrenme becerilerini görmekteyiz. Ancak programda temalar yer almamaktadır.

Cevap C

21. 2024 TYMM Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yer alan öğrenme alanları şunlardır:

4. SINIF			
ÖĞRENME ALANI	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Birlikte Yaşamak	3	18	17
2. Evimiz Dünya	3	19	17
3. Ortak Mirasımız	3	19	17
4. Yaşayan Demokrasimiz	3	18	17
5. Hayatımızdaki Ekonomi	3	17	17
6. Teknoloji ve Sosyal Bilimler	2	12	11
Okul Temelli Planlama*	-	5	4
TOPLAM	17	108	100

Cevap; C

22. Birlikte Yaşamak öğrenme alanına ait öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri aşağıda verilmiştir:

SB.4.1.1. Sosyal bilgiler dersinin hayatına sunacağı katkıları yorumlayabilme

- Örnek olaylardan hareketle sosyal bilgiler dersinin bireysel ve toplumsal katkılarını inceler.
- Sosyal bilgiler dersinin bireysel ve toplumsal katkılarını günlük hayattan örnekler verir.
- Sosyal bilgiler dersinin bireysel ve toplumsal katkılarını kendi cümleleriyle ifade eder.

SB.4.1.2. Bireysel özelliklere saygı duymanın önemine ilişkin çıkarım yapabilme

- İlgi alanlarını, güçlü ve geliştirmesi gereken yönlerini listeler.
- Kendisi ile yakın çevresindeki bireylerin ilgi alanlarını, güçlü ve geliştirmesi gereken yönlerini karşılaştırır.
- Farklı bireysel özelliklere saygı duymanın önemine ilişkin fikirleri değerlendirir.

SB.4.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik fikir üretebilme

- Aile, sınıf ve okul ortamında toplumsal birliği sürdürenin bir gereklilik olduğunu fark eder.
- Aile, sınıf ve okul ortamında toplumsal birliği sürdürmeye katkıda bulunan benzer örnekleri inceler.
- Aile, sınıf ve okul ortamında toplumsal birliği sürdürmeye yönelik öneriler geliştirir.

Cevap D

23. Merak, bir değer değil eğilimdir.

4. SINIF

6. ÖĞRENME ALANI: TEKNOLOJİ VE SOSYAL BİLİMLER

Bu öğrenme alanında öğrencilerin çevrim içi ortamları güvenli bir biçimde kullanabilmeleri için almaları gereken önlemlerin neler olduğunu belirleyerek çevrim içi ortamlarda güvenlik ve gizliliğe ilişkin farkındalık kazanmaları ve bilim insanlarının çocuklukları ile kendileri arasında bağ kurarak bilime ilişkin olumlu bir bakış açısı geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ SBAB3. Tarihsel Empati (SBAB3.1. Tarihsel Bağlamsallaştırma)(SB.4.6.2)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.15.Yanıtma(SB.4.6.1)

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.5. Oyunseverlik, E3.10. Eleştirel Bakma, E3.11. Özgun Düşünme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.2 Esneklik

Değerler D3. Çalışkanlık, D8. Mahremiyet, D12. Sabır, D14. Saygı, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

Cevap D

24. Cevabımız Yansıtıcı düşünme olarak sosyal bilgiler olacaktır.Çünkü öğrenciler demokratik değerler çerçevesinde çözüm üretmiş, alternatifler geliştirmiş ve tartışmıştır. Vatandaşlık aktarımı olsaydı, öğretmen sadece “İfade özgürlüğü önemlidir, öğrenin” diye aktarırdı. Sosyal bilim yaklaşımı olsaydı, hukuki metinleri incelemek yeterli olurdu, fakat burada karar verme ve problem çözme süreci var.

Cevap C

25. Öncelikle aktif öğrenmenin tanımını yapalım. Aktif öğrenme; öğrencinin kendi öğrenmesinin yönetim ve sorumluluğunu üzerine aldığı, zihinsel yeteneklerini kullanmaya zorlandığı bir öğrenme biçimi olarak tanımlanabilir. Aktif öğrenme bireyin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerini dikkate alan, bireye çoklu öğrenme ve değerlendirme fırsatları sunan bir yaklaşımdır. Kısacası aktif öğrenme öğrencilere öğrenme deneyimleri kazanmaları için fırsat sağlar.

Kum saati de bir aktif öğrenme tekniğidir.

- Genellikle ön öğrenmelerin anımsanması ve yeni öğrenilenlerle bağ kurulması için kullanılır. Tahtaya boş kum saati çizilir, öğrenilecek şey ortaya, ilgili ön

Bilgiler üst tarafa sonra konunun işlenmesi, ana temaların alt kısma yazılması ve son basamak; oluşturulan kum saatinin açıklanmasıdır.

Cevap A

1. Verilen öncüller 2023 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın uygulanmasına göre incelenecek olursa; I, III ve IV. öncüller doğrudur. Ancak II. öncülde verilen durum, yanlıştır. Çünkü sosyal bilgiler öğrenme alanlarında; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimlerle insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi konuları bütünleştirilmiş olarak ele alınmaktadır. Konular tarih, coğrafya, insan hakları ve vatandaşlık diye ayrı ayrı değil, disiplinler arası yaklaşımla işlenmelidir.

Cevap A

2. Sorunun doğru cevabı, "Sosyal bilimlerle sosyal bilgiler" olacaktır. Çünkü bu yaklaşımla sosyal bilgiler derslerinde tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilim dallarının içeriği, kavramları, ilkeleri, değerleri ve becerileri kazandırılmaya çalışılır.

Cevap B

3. Soruda verilen amaçlar, ilgili oldukları öğrenme alanlarına göre incelenecek olursa;
- A) Kültür ve Miras öğrenme alanı
B) İnsanlar, Yerler ve Çevreler ile Üretim, Dağıtım ve Tüketim öğrenme alanları
C) Birey ve Toplum öğrenme alanı
D) Üretim, Dağıtım ve Tüketim öğrenme alanı
E) Bilim, Teknoloji ve Toplum öğrenme alanı

Cevap C

4. Soruda verilen amaçların ilişkili olduğu öğrenme alanları aşağıdaki gibidir:

- Yaşadığı çevrenin coğrafi özellikleri dikkate alındığı için "İnsanlar, Yerler ve Çevreler" öğrenme alanı
- Sosyal katılımın önemi dikkate alındığı için "Etkin Vatandaşlık" öğrenme alanı

Dolayısıyla sorunun doğru cevabı, "İnsanlar, Yerler ve Çevreler ile Etkin Vatandaşlık" olacaktır.

5. Temel özellikleri verilen öğrenme alanı, "Küresel Bağlantılar" olacaktır. Çünkü günümüzde inançlar, fikirler, insanlar, sermaye, bilgi, teknoloji, kültürel ve siyasi sınırları aşarak küresel boyutta hareket hâlinindedir. Böyle bir dönemde devletler de kendisi dışındakiyle bir yandan iş birliği yaparken diğer taraftan rekabet etmektedirler. Öğrencilerin bu ilişkileri kav-

rama ve değerlendirme konusunda bilinçli olmaları gerekmektedir. Küresel bağlantılar öğrenme alanı ile gelişen dünyanın gündemini takip eden, karşılaştığı sorunlara çözüm üretebilen etkin ve sorumlu Türk vatandaşları yetiştirmek amaçlanmaktadır.

Cevap A

6. Soruda verilen kazanımlar, 2023 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yer alan öğrenme alanları ve sıralamasına göre incelenecek olursa;

- Resmî kimlik belgesini inceleyerek kişisel kimliğine ilişkin çıkarımlarda bulunur. (1. Öğrenme Alanı "Birey ve Toplum")
- Sözlü, yazılı, görsel kaynaklar ve nesnelerden yararlanarak aile tarihi çalışması yapar. (2. Öğrenme Alanı "Kültür ve Miras")
- Yaşadığı yer ve çevresindeki yer şekilleri ve nüfus özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur. (3. Öğrenme Alanı "İnsanlar, Yerler ve Çevreler")
- Ailesi ve yakın çevresindeki başlıca ekonomik faaliyetleri tanıtır. (5. Öğrenme Alanı "Üretim, Dağıtım ve Tüketim")
- Teknolojik ürünleri kendisine, başkalarına ve doğaya zarar vermeden kullanır. (4. Öğrenme Alanı "Bilim, Teknoloji ve Toplum")
- Çocuk olarak sahip olduğu haklara örnekler verir. (6. Öğrenme Alanı "Etkin Vatandaşlık")
- Türkiye'nin komşuları ve diğer Türk Cumhuriyetleri ile olan ilişkilerini kavrar. (7. Öğrenme Alanı "Küresel Bağlantılar")

Dolayısıyla yer değiştirmesi gereken öğrenme alanları, "IV ve V" olacaktır.

Cevap C

7. Soruda verilen kazanım incelenecek olursa;

- SB.4.4.2. (Kodlama sırasıyla Sosyal Bilgiler der- si, 4. Sınıf düzeyi, 4. Öğrenme alanı olan Bilim, Teknoloji ve Toplum öğrenme alanının 2. kazanı- mına yöneliktir.)
- Teknolojik ürünlerin geçmişteki ve bugünkü kul- lanımlarını karşılaştırır. (Bu ifade, kazanım cüm- lesidir. Kazanımda öğrencilerin teknolojik ürün- leri karşılaştırarak geçmişten günümüze olan gelişimini incelemeleri isteniyorsa; bu durum değişim ve sürekliliği algılama becerisiyle iliş- kilidir.)
- Teknolojinin hayatımızda ve çevremizde meyda- na getirdiği olumlu ve olumsuz etkilerine dikkat çekilir. (Bu ifade, öğretmeni yönlendiren ka- zanım açıklamasıdır.)

Dolayısıyla sorunun doğru cevabı, “I, II ve III” olacak- tır.

Cevap E

8. Soruda verilen etkinlikler, öğrenme alanlarına göre incelenecek olursa;

- A) Resmî kimlik belgesini inceleyerek kişisel kimliği- ne ilişkin çıkarımlarda bulunur. (Birey ve Toplum)
- B) Çocuk olarak sahip olduğu haklara örnekler verir. (Etkin Vatandaşlık)
- C) Millî Mücadele kahramanlarının hayatlarından ha- reketle Millî Mücadele'nin önemini kavrar. (Kültür ve Miras)
- D) Sorumluluk sahibi bir birey olarak bilinçli tüketici davranışları sergiler. (Üretim, Dağıtım ve Tüketim)
- E) Türkiye'nin komşuları ve diğer Türk Cumhuriyetle- ri ile olan ilişkilerini kavrar. (Küresel Bağlantılar)

Cevap A

9. Sorunun doğru cevabı, “Yaşadığı çevredeki doğal ve beşerî unsurları ayırt eder.” kazanımı olacaktır. Çün- kü etkinlikte verilen akarsu bir doğal unsur, köprü ise insan yapımı olduğu için bir yapay unsurdur. Öğret- men bu iki kavramın farklılıklarını buldurmak istiyorsa doğal ve beşerî unsurları ayırt etme çalışması yap- maktadır.

Cevap D

10. Sorunun doğru cevabı, “Değişim ve sürekliliği algıla- ma” olacaktır. Çünkü değişim ve süreklilik becerisi; nesne, durum ve varlıkların geçmişten günümüze ge- len gelişimini benzerlik ve farklılıklarını bularak ince- lenmesini (karşılaştırılmasını) sağlar.

Cevap B

11. 4. sınıf sosyal bilgiler dersi “Bilim, Teknoloji ve Top- lum” öğrenme alanında öğrencilere edindirilmesi amaçlanan beceriler aşağıdaki gibidir:

- Yenilikçi düşünme
- Değişim ve sürekliliği algılama

Cevap D

12. 4. sınıf sosyal bilgiler dersinde “Kültür ve Miras” öğ- renme alanında öğrencilere edindirilmesi amaçlanan değerler aşağıdaki gibidir:

- Aile birliğine önem verme
- Kültürel mirasa duyarlılık
- Vatanseverlik

Dolayısıyla sorunun doğru cevabı, “I, II ve IV” olacak- tır.

Cevap D

13. Sorunun doğru cevabı, “Empati (Tarihsel empati)” olacaktır. Çünkü tarihsel empati, geçmişte yaşayan insanların duygu, düşünce ve davranışlarını o döne- min şartlarına göre anlamak ve anlamlandırmaktır.

Cevap A

14. Sözlü tarih yönteminin uygulama aşamaları aşağıdaki gibidir:

- I. Konunun seçilmesi (Sorudaki IV. etkinlik)
- II. Kişilerin belirlenmesi (Sorudaki I. etkinlik)
- III. Soruların belirlenmesi (Sorudaki V. etkinlik)
- IV. Görüşmelerin yapılması (Sorudaki III. etkinlik)
- V. Bilgilerin düzenlenmesi (Sorudaki VI. etkinlik)
- VI. Raporun yazılması (Sorudaki II. etkinlik)

Dolayısıyla sorunun doğru cevabı, “IV – I – V – III – VI – II” olacaktır.

Cevap E

15. Öğretmenin “Bağımsızlık” değerini öğretmek amacıyla Atatürk’ün sözünden yola çıkarak açıklamalar yapması, telkin etme yaklaşımıyla açıklanır. Çünkü telkin etme; öğretmenin değerleri, öğrencilere açıklamalar yaparak doğrudan öğretmesidir.

Cevap D

16. Öğretmenin “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanında deprem esnasında yapılması gerekenlerle ilgili öğrencilerine deprem tatbikatı yaptırması, benzetim tekniğiyle açıklanır. Çünkü benzetim (simülasyon), gerçek durumun tehlikeli, maliyetli ve zaman alıcı olduğu durumlarda, gerçeğe uygun olarak geliştirilen yapay bir ortamda (maket, model, bilgisayar ya da eğitim yazılımları vb...) öğrenci merkeze alınarak gerçekleştirilen bir öğretim tekniğidir.

Cevap E

17. Ayşe’nin aile tarihi ile ilgili elde ettikleri bilgileri, soy ağacına dönüştürerek sınıfa sunması, kanıt kullanma becerisine yönelik etkinlik yaptığını gösterir. Çünkü sözlü, yazılı, görsel kaynaklar ve nesnelerden yararlanarak bir konu üzerinde dayanak (argüman) oluşturduğu görülmektedir. Bu dayanaklar (rapor, soy ağacı), kanıt kullanma becerisini uyguladığını gösterir.

Cevap B

18. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda öğrencilerin kendilerini, toplumu, çevreyi ve geçmişi keşfederek anlamalarını sağlayacak konulara yer verilmiştir. Bu içerik “Birlikte Yaşamak”, “Evimiz Dünya”, “Ortak Mirasımız”, “Yaşayan Demokrasimiz”, “Hayatımızdaki Ekonomi”, “Teknoloji ve Sosyal Bilimler” olmak üzere altı (6) öğrenme alanı altında sunulmuştur.

Cevap B

19. Yaşayan Demokrasimiz öğrenme alanında Millî Mücadele Dönemi’nde bir lider olarak Mustafa Kemal Atatürk’ün ve Türk milletinin gösterdiği toplumsal dayanışmaya, cumhuriyetin hayatımıza katkılarına, cumhuriyet ve demokrasinin temel niteliklerine, demokrasi ve cumhuriyet kavramı arasındaki ilişkiye, demokratik katılımın önemine, etkin vatandaşın özelliklerine, toplumsal sorunlara temel hak ve sorumluluklar çerçevesinde çözüm üretilmesine, toplumsal hayatta karşılaşılabilecek sorunlara, yönetimin karar verme sürecine etki eden faktörlere, toplumsal hayattaki düzenin sürdürülmesinde hakların ve sorumlulukların önemine, dijitalleşme ve teknolojik gelişmelerin vatandaşlık haklarının kullanımına etkilerine, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin yönetim yapısına, ülkemizde demokrasinin geçmişten günümüze gelişimi ve bu süreçte karşılaşılan sorunlara değinilmiştir.

Cevap D

20. Öğrenme alanlarının içeriklerini tekrar etmekte fayda var. Hepsini aşağıya bırakıyorum sana da okumak düşüyor, lütfen oku üşenme

1. Birlikte Yaşamak öğrenme alanında öğrencilerin içinde yer aldıkları toplumsal hayatı tanımalarına; sosyal bilgiler dersi hakkında fikir sahibi olmalarına; dâhil olduğu ve olacağı gruplara, rollere, hak ve sorumluluklara, etkili iletişime, farklı bireysel ve kültürel özelliklere saygı duymanın, yardımlaşma ve dayanışmanın toplumsal birlik açısından önemine ve Türk toplumunun millî meseleler karşısındaki tutumuna değinilmiştir.
2. Evimiz Dünya öğrenme alanında temel düzeyde harita kullanımı, insanın yaşadığı yerin coğrafi koşullarından nasıl etkilendiği ve bu koşulları nasıl etkilediği, yakın çevrede yaşanan afetler ve bu afetlerin olası etkilerinin azaltılması üzerinde durulmuştur. Yaşanılan ilin göreceli konum özelliklerine, doğal ve beşerî çevredeki değişimlere, yaşanılan ilde afet öncesi, sırası ve sonrasında yapılması gerekenlere değinilmiştir. Ülkemize komşu devletlerin temel özellikleri; ülkemizin, kıtaların ve okyanusların konum özellikleri; ülkemizin doğal ve beşerî çevre özellikleri arasındaki ilişkileri; ülkemizin Türk dünyasıyla kültürel iş birlikleri; küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği değişim ile bölgesel ve küresel sorunların çözümünde ülkemizin rolü konu edinilmiştir.
3. Ortak Mirasımız öğrenme alanında; oyun ve oyuncak tarihi, aile tarihi, ortak kültürel mirasımız, Anadolu'nun ilk yerleşim yerlerindeki sosyal yaşam, Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak kültürel mirasa katkıları üzerinde durulmuştur. Türkistan coğrafyasında kurulan ilk Türk devletlerinin medeniyetimize katkılarına, İslamiyet'in kabulüyle Türk sosyal ve kültürel hayatında yaşanan değişimlere, Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması sürecine, Osmanlı Devleti'nin bir cihan devleti hâline gelmesinde etkili olan politikalara, değişen dünya dengeleri karşısında Osmanlı Devleti'nin uygulamaya koyduğu yeniliklere ve Osmanlı kültür ve medeniyetine değinilmiştir.

4. Yaşayan Demokrasimiz öğrenme alanında Millî Mücadele Dönemi'nde bir lider olarak Mustafa Kemal Atatürk'ün ve Türk milletinin gösterdiği toplumsal dayanışmaya, cumhuriyetin hayatımıza katkılarına, cumhuriyet ve demokrasinin temel niteliklerine, demokrasi ve cumhuriyet kavramı arasındaki ilişkiye, demokratik katılımın önemine, etkin vatandaşın özelliklerine, toplumsal sorunlara temel hak ve sorumluluklar çerçevesinde çözüm üretilmesine, toplumsal hayatta karşılaşılabilecek sorunlara, yönetimin karar verme sürecine etki eden faktörlere, toplumsal hayattaki düzenin sürdürülmesinde hakların ve sorumlulukların önemine, dijitalleşme ve teknolojik gelişmelerin vatandaşlık haklarının kullanımına etkilerine, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yönetim yapısına, ülkemizde demokrasinin geçmişten günümüze gelişimine ve bu süreçte karşılaşılan sorunlara değinilmiştir.
5. Hayatımızdaki Ekonomi öğrenme alanında doğal kaynakların sınırlılığına; istek ve ihtiyaçları belirlerken bilinçli seçimler yapabilmeye; üretim, dağıtım, tüketim sürecine, kaynakları verimli kullanmanın doğa ve insanlar üzerindeki etkilerine, bütçe planlamanın önemine; yaşanılan ildeki ekonomik faaliyetlere; Türkiye'nin kaynaklarına, ekonomik faaliyetler ile meslekler arasındaki ilişkiye, bir ürünün yatırım ve pazarlama sürecine, millî kalkınma hamlelerinin neden ve sonuçlarına değinilmiştir.
6. Teknoloji ve Sosyal Bilimler öğrenme alanında ise dijital ortamlarda güvenlik ve gizliliğe, bilim insanlarının çocukluk yaşantılarına, teknolojik ürünlerin bilinçli kullanımına, buluşlar ve teknolojik ürünlerin toplum hayatına etkilerine, teknolojinin kültürel değişime etkisine; telif, patent ve fikrî mülkiyet haklarına, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin toplumsal hayata etkilerine, toplumsal hayatta karşılaşılabilecek problemlerin çözüm yollarına değinilmiştir.

Cevap E

21. 1. Zenginleştirme

Zenginleştirme, akranlarına göre daha ileri düzeyde olan öğrenciler için tasarlanmış bir stratejidir. Bu strateji; öğretim programının ötesinde, genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sağlayarak öğrencilerin bilgi ve becerilerini mümkün olan en üst düzeyde geliştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin ileri düzey kavramları ve karmaşık düşünce yapılarını keşfetmelerini teşvik eder. Öğrenmeyi zenginleştirmede kullanılan uygulama ve ortamlar; öğrencilerin dikkatini çekme, öğrenilen bilgilerin kalıcı olmasını sağlama ve birden fazla duyuya hitap etme amacıyla tasarlanır. Görsel materyaller ve çeşitli etkinliklerle desteklenir, öğrencilerin olumlu tutum geliştirmelerini teşvik eder. Bireysel olarak veya grup hâlinde çalışmayı kolaylaştıracak çeşitli yöntem ve tekniklerle donatılır. Bu ortamlarda öğrenme yaşantıları, günlük hayatla ilişkilendirilerek gerçekleştirilir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ndeki zenginleştirilmiş öğrenme tasarımları, öğrencilerin içeriği keşfetmelerine ve öğrendiklerini sergilemelerine olanak tanıyan farklılaştırılmış uygulamaları kapsar. Öğretim programının bu boyutunda amaç; programın temel bileşenlerini oluşturan bilgi, beceri, değer ve eğilimlere hâkim olan öğrencilerin içerik, süreç ve ürün boyutunda zenginleştirilmesidir. Bu kapsamda öğrencilerin hazırbuluşlulukları, ilgi, yetenek ve öğrenme profilleri dikkate alınarak sunulan program bileşenlerine ek olarak içeriğin daha derin ve karmaşık hâle getirilmesi, sürecin farklı düşünme biçimlerini destekleyecek çeşitli yöntemlerle ve öğrencilerin aktif olduğu bir öğrenme süreci yaşaması hedeflenmektedir. Öğrencilerin özellikleri dikkate alınarak bu öğrenme sürecinin sonunda bir ürün ortaya koymasını sağlayacak zenginleştirmeler yapılması amaçlanmaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda aşağıda sunulan tablodan yararlanılarak zenginleştirme içerikleri geliştirilebilir.

2. Destekleme

Farklılaştırılmış öğretimin destekleme boyutu, öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki uyarlamaları kapsar. Bu durum, öğrencilerin öğrenme becerilerinin düşük olduğu anlamına gelmez. Bu öğrenciler derinlemesine düşünme ve problem çözme konusunda yetenekli olabilir. Bu noktada önemli olan, kendi hızlarında ilerleyebilmeleri için gereken zamanı ve desteği almalarıdır. Öğretmenlerin rolü, bu öğrencilerin güçlü yönlerini ortaya çıkarmak ve öz güvenlerini inşa etmelerine yardımcı olmaktır. Eğitimdeki temel hedefler, ortalamanın gerisinde olan öğrenciler için sadece belirli becerilerin kazanılmasına odaklanmaktan ziyade öğrenme sürecinin tamamını kapsayacak şekilde genişletilmeli-

dir. Bu genişletme, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde olduğu gibi öğrencileri öğrenme sürecine dâhil eden ve her aşamada öğrencilerin mevcut bilgi ve becerilerini temel alarak onlara yeni öğrenme deneyimleri sunan yaklaşımlarla gerçekleştirilebilir. Öğrencilerin bilgi ve becerilerini geliştirmek için öğrenme yaşantılarında düzenlemeler yapmak; içerik ve öğrenme ortamlarının sosyal-duygusal öğrenme becerilerinde yer alan kendini tanıma (öz farkındalık), kendini düzenleme (öz düzenleme) ve kendine uyarılama (öz yansıtma) becerilerini geliştirmek; süreç temelli ölçme ve değerlendirme faaliyetlerine yer vermek bu yaklaşımın önemli unsurlarıdır. Bu unsurlar, öğretim programlarında her öğrencinin kendi hızında ilerlemesini ve bireysel ihtiyaçlarına göre öğrenmesini sağlamak üzere tasarlanmaktadır. Destekleme sürecinde öğretim programının amacı; öğrencilere temel bilgi ve kavramları anlaşılır ve etkileşimli bir şekilde sunmak, öğrenme sürecini adım adım oluşturarak öğrenci merkezli hâle getirmek, ürün bölümünde öğrencilerin basit ve çeşitli yöntemlerle öğrendiklerini ifade etmelerini sağlamak ve dikkat dağıtıcı unsurları azaltıp öğrenme ortamına teknolojiyi entegre etmektir.

Destekleme yaklaşımı; öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına ve öğrenme hızlarına uygun olarak içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamını destekleyerek her öğrencinin öğrenme sürecinden en iyi şekilde faydalanmasını hedefler. Burada amaç, öğrencilerin performans yönünden sınıftaki akranlarına yetişebilmelerinin desteklenmesidir. Bu doğrultuda aşağıdaki tabloda yer verilen destekleme içeriklerinden yararlanılabilir.

Öncüllerde verilen I-I-II. Öncüller farklılaştırma IV-V. Öncüller destekleme çalışmalarına uygundur.

Cevap C

- 22.** Soruda öğretmenin öğrencilerine kendi değer yargılarını oluşturmaları konusunda rehberlik ettiği görülmektedir. Bu sebeple öğretmenin rehberlik ederken öğrencilerin kendi değer yargılarını oluşturdukları değer öğretim yaklaşımı değer açıklama yöntemidir.

Cevap A

23. Sosyal bilim olarak sosyal bilgiler yaklaşımıyla farklı sosyal bilim yöntem teknikleri kullanılır ve bu tekniklerin becerileri bireylere aktarılır. Farklı sosyal bilim alanlarının bir arada kullanılması da sosyal bilim olarak sosyal bilgiler anlayışına uygundur.

Cevap C

24. Bireylerin süreçte gördükleri kalıp yargı ve önyargılarını fark etmelerini sağlamıştır. Öğretmen de bu soruda kalıp yargı ve önyargıyı fark etme becerisini geliştirmeyi hedeflemiştir.

Cevap C

25. Yaşayan Demokrasimiz öğrenme alanında
E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E3.3. Yaratıcılık,
E3.6. Analitik Düşünme eğilimleri yer almaktadır.

Cevap B

1. Sorunun doğru cevabı, "Oryantiring" olacaktır. Çünkü oryantiring doğada yön bulma amacıyla uygulanan bir etkinliktir. Bu etkinlik, harita yardımıyla yön bulmayı sağlayan ve zamana karşı yapılan bir sportif faaliyetlerdir.

Cevap D

2. Sosyal bilgiler dersinde uygulanan değer öğretimi yaklaşımları ve bu yaklaşımların öğrencilerde geliştirecekleri beceriler aşağıdaki gibidir: Telkin etme (Değer telkini): İtaat etme

Ahlaki muhakeme (Ahlaki ikilem): Akıl yürütme

Değer açıklama: Sorgulama

Değer analizi: Karar verme

Dolayısıyla sorunun doğru cevabı, "1-C / 2-D / 3-B / 4-A" olacaktır.

Cevap B

3. Biyografi, yaşayışları ve yaptıklarıyla ün kazanmış önemli kişilerin hayatlarını belgeler (kanıtlar) kullanarak incelemektir. Bu doğrultuda sorunun doğru cevabı, "Millî Mücadele kahramanlarının hayatlarından hareketle Millî Mücadele'nin önemini kavrar." olacaktır. Çünkü verilen kazanımda Millî Mücadele'nin kazanılmasında rol alan önemli kişilerin hayatları araştırılır.

Cevap E

4. Yerel tarih, bir yörenin tarihinin sahip olduğu "kendine özgü" niteliklerdir. Bir yörenin geçmişten günümüze tarihi gelişimi ve bu gelişim sonucu o yörede oluşan tarihi izlerdir. Yörenin tarihi geçmişi ve o geçmişten kalan izler o yörenin, bölgenin yerel tarihini oluşturmaktadır.

Cevap C

5. Ayaz Öğretmen'in, "Saygı" değerinin öğretiminde öğrencilere sunduğu bir olay üzerinden değeri öğrenmelerini sağlaması, değer açıklama yaklaşımıyla açıklanabilir. Çünkü değer açıklama; öğretmenin olaylar üzerinden değerleri öğrencilere buldurmasıdır.

Cevap D

6. Ayaz Öğretmen'in "Saygı" değerinin öğretimi sürecinde uyguladığı problem çözme etkinliği, örnek olay yöntemiyle açıklanır. Çünkü örnek olay, öğrencilerin günlük yaşamda karşılaştıkları ya da karşılaşılabilecekleri problemlerin sınıf ortamında tartışılarak çözüm yollarının üretilmesidir.

Cevap B

7. Kemal Öğretmen'in dersinde kullandığı yöntem değer açıklama yöntemidir. Değer açıklama yönteminde bireyler seçimler yaparlar. Önemli değerleri seçerler ve sıralarlar.

Cevap E

8. Recep Bey'in öğrencilerinde geliştirmek istediği beceri mekan algılama becerisidir. Mekan algılama becerisi bireyin yaşadığı yeri tanınması, kroki harita ve küreyi kullanıp konum bilgisine sahip olmaktır.

Cevap C

9. Bireyin sosyal bilimciler gibi düşünüp onlar gibi çalışması Sosyal bilimler olarak sosyal bilgiler yaklaşımına uygundur.

Cevap E

10. Yerel tarih çalışmaları ile geçmişten bugüne değişim ve farklılıklar öğrenilerek değişim ve sürekliliği algılama, ayrıca kalıcı öğrenmeler sağlanır.

Cevap C

11. Değişim ve sürekliliği algılama becerisi yoğun şekilde kültür ve miras öğrenme alanı içerisinde yer almaktadır.

Cevap B

12. Nekroloji, bir kişinin ölümünden sonra ya da ölüm yıl dönümlerinde gazete veya dergilerde yayımlanan biyografik bilgilere denir.

Cevap C

13. Sosyal Bilgiler programındaki konu ve kavramlar sarmal şekilde ilerler.

Cevap E

14. Yerel tarih çalışmalarıyla kültürel miras farkındalığı kazanılır ve kültürel mirasa duyarlı olunur. Ayrıca tarihsel kavramların da öğrenilmesini sağlar.

Cevap D

15. C şıkında yer alan kazanım Küresel Bağlantılar öğrenme alanı içerisinde yer almaktadır.

Cevap C

16. '2' numaralı bölüm öğrenme çıktısı kavramını ifade etmektedir.

Cevap D

17. SB.4.1.1. Sosyal bilgiler dersinin hayatına sunacağı katkıları yorumlayabilme

- a) Örnek olaylardan hareketle sosyal bilgiler dersinin bireysel ve toplumsal katkılarını inceler.
- b) Sosyal bilgiler dersinin bireysel ve toplumsal katkılarına günlük hayattan örnekler verir.
- c) Sosyal bilgiler dersinin bireysel ve toplumsal katkılarını kendi cümleleriyle ifade eder.

SB.4.1.2. Bireysel özelliklere saygı duymanın önemine ilişkin çıkarım yapabilme

- a) İlgili alanlarını, güçlü ve geliştirmesi gereken yönlerini listeler.
- b) Kendisi ile yakın çevresindeki bireylerin ilgili alanlarını, güçlü ve geliştirmesi gereken yönlerini karşılaştırır.
- c) Farklı bireysel özelliklere saygı duymanın önemine ilişkin fikirleri değerlendirir.

SB.4.1.3. Toplumsal birliği sürdürmeye yönelik fikir üretebilme

- a) Aile, sınıf ve okul ortamında toplumsal birliği sürdürmenin bir gereklilik olduğunu fark eder.
- b) Aile, sınıf ve okul ortamında toplumsal birliği sürdürmeye katkıda bulunan benzer örnekleri inceler.
- c) Aile, sınıf ve okul ortamında toplumsal birliği sürdürmeye yönelik öneriler geliştirir.

Cevap B

18. SB.4.2.1. Konum ve yön bulurken haritaları kullanabilme

- a) Haritanın başlığının ne anlama geldiğini ifade eder.
- b) Harita üzerindeki renkleri, kenar bilgilerini ve harita kenar bilgilerindeki sembollerini tespit eder.
- c) Yakın çevresini ve ülkesini tarif etmek için konum bilgisini, ara ve ana yönleri kullanır.

SB.4.2.2. Yakın çevresinden hareketle doğa ve insan ilişkisini çözümleyebilme

- a) Yakın çevresindeki doğal çevre unsurlarını belirler.
- b) Yakın çevresindeki doğal çevre unsurları ile insanlar arasındaki ilişkileri belirler.

SB.4.2.3. Afetlerin etkilerini azaltma konusunda yapılabileceklerle ilişkin oluşturduğu ürünü paylaşabilme

- a) Kendisine sunulan kaynaklara dayanarak geçmişten günümüze yakın çevresinde gerçekleşen deprem, çığ, heyelan, sel, orman yangınları vb. afetlere yönelik çıkarım yapar.
- b) Yakın çevresinde gerçekleşebilecek deprem, çığ, heyelan, sel, orman yangınları vb. afetlerin etkilerini azaltmak için yapılabilecekleri yansıtan bir ürün oluşturur.
- c) Yakın çevresinde gerçekleşebilecek deprem, çığ, heyelan, sel, orman yangınları vb. afetlerin etkilerini azaltmak için yapılabileceklerle ilişkin oluşturduğu ürünü paylaşır.

Evimiz Dünya öğrenme alanındaki öğrenme çıktıları ve süreç bileşenlerini incelediğimizde I-II-III . öncüllerde yer alan öğrenme çıktıları Evimiz Dünya öğrenme alanı içerisinde yer aldığını görmekteyiz.

Cevap E

19. Yaşayan Demokrasimiz öğrenme alanında öğrencilerin cumhuriyetin ilanına giden yolda Mustafa Kemal Atatürk'ün ve Türk milletinin gösterdiği dayanışma ve fedakarlığı, cumhuriyetin hayatımıza katkılarını ve demokratik katılımın önemini anlamlandırabilmeleri amaçlanmaktadır.

Cevap E

20. Teknoloji ve Sosyal Bilimler öğrenme alanında yer alan okuryazarlık becerileri

- Görsel Okuryazarlık
- Bilgi Okuryazarlığı
- Dijital Okuryazarlıktır.

Cevap E

21. Hayatımızdaki Ekonomi öğrenme alanında yer alan değerler Vatanserverlik ve tasarruftur.

5. ÖĞRENME ALANI: HAYATIMIZDAKİ EKONOMİ

Bu öğrenme alanında öğrencilerin doğal kaynakların sınırlı olduğunu kavramaları, istek ve ihtiyaçlarını belirlerken bilinçli seçimler yapabilmeleri, istek ve ihtiyaç olarak nitelendirilebilecek ürünlerin hangi aşamalardan geçerek insanların tüketimine sunulduğunu hakkında bir farkındalık geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATI 17

ALAN

BEÇERİLERİ SBAB11, Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram (SBAB11.1, Tablo, Grafik, Şekil ve Diyagram Okuma ve Yorumlama) (SB.4.5.1)
SBAB8, Coğrafi Sorgulama (SBAB8.4, Coğrafi Bilgileri Çözümleme) (SB.4.5.3)

KAVRAMSAL

BEÇERİLER KB2.15. Yansıtma (SB.4.5.2)

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E2.2. Sorumluluk, E3.4. Gerçeği Arama, E3.6. Analitik Düşünme, E3.10. Eleştirel Bakma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi), SDB2.2. İş Birliği, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D17. Tasarruf, D19. Vatanserverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB3. Finansal Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı, OB8. Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı

DISİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Fen Bilimleri, Hayat Bilgisi, Matematik

Cevap C

22. Öğretmen, öğrencilerin tek doğruyu ezberlemelerini değil, tartışarak, farklı bakış açılarını değerlendirerek çözüm üretmelerini sağlıyor. Bu süreç yansıtıcı düşünme yaklaşımının temel özelliğidir ve öğrencilerin problem çözme ile sorumluluk bilincini geliştirmesine yöneliktir.

Cevap C

23. I-II-III. öncüller Zenginleştirme, IV. öncül destekleme çalışmaları ile ilgilidir.

Cevap D

24. Farklılaştırma bölümünde ifade edilen içeriklere ders kitaplarında yer verilmeyecektir. Zenginleştirme ve destekleme uygulamaları, ihtiyaç hâlinde sınıftaki bireysel açıdan farklı özelliklere sahip öğrencilerin gereksinimlerine cevap verebilecek şekilde planlanmalıdır.

Cevap C

25. Öğrenciler Ayşe'nin karşılaştığı durumu tartışıyor, farklı bakış açılarını değerlendiriyor ve kendi çıkarımlarını yapıyor. Tek doğruya ulaşmaları beklenmiyor. Bu, yansıtıcı düşünme yaklaşımının temel özelliğidir.

Cevap C